

Motion till riksdagen 2013/14:Fi15

av **Ulla Andersson m.fl. (V)**
med anledning av prop. 2013/14:228

Förstärkta kapitaltäckningsregler

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör ge Finansinspektionen i uppdrag att utforma förslag som leder till att kravet på kärnprimärkapital som andel av de riskvägda tillgångarna sätts till mellan 18 och 22 procent, och att detta görs progressivt.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att rörliga ersättningar inom finanssektorn ska förbjudas.

Bakgrund

Finanskrisen 2007–2009 var den största globala finanskrisen sedan 1930-talskrisen. Under några veckor hösten 2008 var det kapitalistiska systemet hotat i grunden. Systemet räddades enbart genom att regeringar och centralbanker pumpade in ofattbara summor av skattebetalarnas pengar i banker och andra finansinstitut. Krisens orsaker var komplexa och sammanflätade, men i grunden blottlade krisen betydande brister i det kapitalistiska systemet i allmänhet och dess nyliberala tillämpning i synnerhet. Framför allt visade sig den marknadsliberala tesen om effektiva marknader som fungerar bäst utan statlig reglering inte hålla mot verkligheten.

Flera av de förslag till ny finansiell reglering som Vänsterpartiet har drivit har genomförts inom ramen för EU och i andra internationella organisationer. Det handlar bl.a. om skärpt reglering av kreditvärderingsinstitut, blankning, clearing och handel med olika derivatinstrument. Det är också glädjande att kommissionen har lagt fram ett förslag om en bankdelningslag.

I samband med finanskrisen blev det tydligt att många banker hade för lite kapital av för låg kvalitet samt otillräckliga likviditetsbuffertar. Därtill var löptiderna i bankernas skulder mycket kortare än i deras tillgångar. Detta medförde att även relativt sett välkapitaliserade banker fick likviditetsproblem när betydande finansieringskällor föll bort. Regelverket visade sig vara otill-

Fel! Okänt namn på

räckligt och ha en procyklisk effekt, dvs. det förstärkte lågkonjunkturen. Under 2008 påbörjades ett arbete med att se över det internationella regelverket för kapitaltäckning för banker (den s.k. Basel II-överenskommelsen). I september 2009 slöts en överenskommelse på G20-mötet i Pittsburgh om åtgärder för att bl.a. stärka kapitaliseringen av banksystemet. Under december 2010 kom sedan Baselkommittén med ett nytt förslag till ramverk för banker, den s.k. Basel III-överenskommelsen. EU har sedan antagit en rad rättsakter för att implementera Basel III-reglerna på EU-nivå. De olika rättsakterna kallas sammanfattningsvis för tillsynsförordningen och kapitaltäckningsdirektivet. Regeringens proposition om förstärkta kapitaltäckningsregler syftar till att införliva EU:s rättsakter i svensk rätt.

Kapitalkraven

EU:s nya regelverk innebär både en höjning av kapitalbasen och skärpta krav på vilken sorts kapital som får räknas in i institutens kapitalbas. Regelverket innehåller också nya krav på institutens likviditet, bl.a. i form av ett kortsiktigt likviditetsmått, ”liquidity coverage ratio” (LCR), som syftar till att säkerställa att instituten har tillräckligt med likvida medel för att klara sina likviditetsbehov under 30 dagar i en ansträngd marknadssituation då det kan vara svårt att få tag på extern finansiering. Basel III-regelverket innefattar också ett icke riskvägt mått på bruttosoliditeten, som ett komplement till de övriga kapitaltäcknings- och likviditetskraven.

I det nya regelverket för kapitaltäckning ges medlemsstaterna möjligheter att föreslå högre kapitaltäckningskrav än de minimikrav som följer av förordningen och direktivet. Regeringen tog ett första steg i en sådan riktning i en överenskommelse med Finansinspektionen och Riksbanken i november 2011 om att kärnprimärkapitalet (vilket är det kapital som bäst kan absorbera förluster) i de fyra svenska storbankerna ska uppgå till 12 procent under 2015 (vilket är 5 procentenheter över Basel III-reglernas miniminivå). I propositionen ”formaliseras” detta beslut via den s.k. systemriskbufferten. Finansinspektionen har också i två steg höjt riskviktsgolvet för svenska bolån till 25 procent. Finansinspektionen har därtill bestämt att den s.k. kontracykliska kapitalbufferten bör aktiveras samt att den bör ligga på omkring 1 procent fr.o.m. sommaren 2015. Till sist skärps också kraven för s.k. pelare 2-risker genom att en högre andel nu måste täckas av kärnprimärkapital.

Finansinspektionen bedömer i ett pressmeddelande (2014-05-21) att de ovan beskrivna förändringarna sammantaget kommer att leda till att kravet på de fyra storbankernas kärnprimärkapital som andel av de riskvägda tillgångarna uppgår till mellan 14 och 19 procent.¹

Vänsterpartiet välkomnar de förslag som regeringen och Finansinspektionen har lagt fram för att skärpa kraven beträffande storbankernas kärnprimär-

¹ <http://www.fi.se/Tillsyn/Presentationer/Presentationer/Listan/Kontracyklisk-kapitalbuffert-for-storbanker-bor-ligga-pa-1-procent/>.

Fel! Okänt namn på

kapital. Vi menar dock att dessa bör höjas ytterligare. Regeringen bör ge Finansinspektionen i uppdrag att utforma förslag som leder till att kravet på kärnprimärkapital som andel av de riskvägda tillgångarna sätts till mellan 18 och 22 procent. Detta kan förslagsvis ske genom att nivån på systemriskbufferten höjs. Kapitalkravet bör göras progressivt, dvs. ju större bank, desto högre kapitaltäckningskrav. På så sätt ges bankerna incitament att inte bli ”too-big to-fail”. Regeringen bör ge Finansinspektionen i uppdrag att utforma förslag som leder till att kravet på kärnprimärkapital som andel av de riskvägda tillgångarna sätts till mellan 18 och 22 procent, och att detta görs progressivt. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Rörliga ersättningar

Ersättningssystemen inom den finansiella sektorn har varit en flitigt debatterad fråga i finanskrisens kölvatten. Den finansiella sektorn har de senaste två decennierna präglats av att lönerna till såväl företagets ledande skikt som löntagare på lägre nivåer i stor utsträckning varit rörliga. Såväl de ledande skikten som tjänstemännen på lägre nivåer har haft stora delar av sina löner kopplade till omsättningen (kreditvolymerna) och till kortsiktiga resultatmål, vilket uppmuntrat riskabel kreditgivning och placeringar i riskfyllda värdepapper.

Kapitaltäckningsdirektivet innehåller regler om ersättningar inom finanssektorn. Huvudregeln är att den rörliga ersättningen till en anställd inte får vara större än den fasta ersättningen, dvs. den får maximalt uppgå till 100 procent av den fasta ersättningen. Direktivet ger dock medlemsländerna rätten att införa en lägre maximal procentsats för den rörliga ersättningen än 100 procent. Rörliga ersättningar inom finanssektorn ska förbjudas eftersom det kan uppmuntra spekulativt beteende på de finansiella marknaderna som i förlängningen kan leda till nya finanskriser med stora samhällsekonomiska kostnader. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Stockholm den 27 maj 2014

Ulla Andersson (V)

Rossana Dinamarca (V)

Christina Høj Larsen (V)

Jacob Johnson (V)

Ali Esbati (V)

Wiwi-Anne Johansson (V)